భయం!

ఆ సంగతి విన్నదగ్గర్నుంచీ రాజయ్య మనస్సు వికలమై - అలజడిలో కొట్టుకులాడసాగింది. ఏదో పనిమీద బయలుదేరిన ఆయన, గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి, గుండెమీద చేయి గట్టిగా పెట్టుకొని గబగబ నడిచి ఇంటికివొచ్చాడు. చిన్నమ్మాయిచేత గ్లాడు మంచినీళ్లు తెప్పించుకొని త్రాగినా ఆయన గుండెలో ఏర్పడిన దడ తగ్గలేదు —

వెంకటపతి రెండు రోజుల్లో విడుదల అవుతాడట!

వాడు విడుదలై వొస్తాడు! గోనులో పెట్టిన సంహం వాడు. తనమీద నిప్పులు కక్కుతో వుండివుంటాడు. ఎట్లా? ఏం చేసాడో ఏమిటో! కర్మ! వాడు జైలుకు పోవటానికి తనే కారణం! తనే స్వయంగా కేసు పెట్టింది మరి అప్పుడు అంతకంటె గత్యంతరం లేకపోయింది. తనకి రామచంద్రయ్యకూడా బాగా వూతం ఇచ్చాడు కాని. ఇప్పుడు తను ఒక్కడే! తనకి ఊళ్లో పెద్ద అండలేదు వాడు చెయబోయే దుర్మార్గాన్ని ఎదిరించే శక్తి తనకులేదు. తనకి రెండువిధాలా చెడిన రేవడిగతి అయింది! ఇప్పుడు తను చెయ్యాల్సింది ఏమిటి?

వాడు జైలునుంచి కోరాలు మిరియాలు నూరుకుంటూ వస్తాడు వాడి పగ త్రాచుపాము పగ. వాడు ఊళ్లో ఒక గొప్ప రౌడీ వాడిక్రింద కొంతమంది రౌడీలు ఉన్నారు. వాడి నాయకత్వం క్రింద ఆ రౌడీలు ఏపని చేయటానికీ జంకరు. అసలు తను అప్పుడు వాడితో విరోధం ఎందుకు తెచ్చుకోవాలి?

లంగ బజారుతల ఇల్లు కొవటంచాత, తన ఇంటప్రక్క కాళీస్థలముంటే అక్కడ కిళ్లీ దుకాణం పెటాడు, తనని అడగకుండానే! దుర్మార్గుల్ని ఇల్లిదగ్గర చేర్చడమా? తనకి మంటొచ్చింది వెంటనే రామచంద్రయ్య దగరకు వెళ్లాడు తను సలహాకోసం. ఆయన సలహాతీసుకొని వాడి దగ్గర కిల్లీ కొట్టుతీసివేయమని అధికారంగా అడిగాడు వాడు చాల తిలబిరుసుగా మాట్లాడాడు. పైగా తను ఒకమాటంటే-తనమీదచేయిచేసుకున్నాడు

రామచంద్రయ్య వెంటనే పోలీసుల్ని తీసుకొచ్చి అక్కడ ఉన్నట్టుగానే వాడ్ని అరస్టు చేయించాడు. తను కోర్టులో జరిగింది జరిగినట్టు—తనమీద వాడు క్రరతో చేయి చేసుకున్నట్టు చెప్పాడు. ఆరు నెల్లు కఠిన శిక్షపడింది అది రెండోసారి వాడు జైలుకు వెళ్లడం. అంతకు ముందు ఒకసారి ఒక దొంగతనం కేసులో జైలుకు వెళ్లి వచ్చాడట. వాడ్ని జైలుకు పంపించాక ఒక వ్యవహారంలో తనకీ రామచంద్రయ్యకూ చెడింది. తమ ఇద్దరి మధ్యా విరోధం బలిసిపోయింది ఆయన తనకి సహాయము చేసేదీ తను ఆయనకు సహాయపడేది ఏమీ లేదు. తమ ఇద్దరూ కలిసఉండగా ఒక అండ ఉండేది; ఇప్పుడది లేదు. వెంకటపతి ఏం చేసినా తను సహించవలసిందే—!

తాళ్లూరు నాగేశ్వరరావు

వాడు తనని ఏం చేస్తాడు? ఏమైనా చేస్తాడు? తెగించినవాడికి హద్దూ అద్దూ ఏమిటి? వాడు చేసే దుర్మార్గపు పనులన్నీ తెగించి చేసినవే ఉంటాయి. ఎక్కడ లేని నిర్లక్ష్యం! తనంటే ఊళ్లోవాళ్ళంతా దడవాలని వాడి కోర్కె! వాడి విగ్రహాన్ని మాసే పిల్లలు దడుచుకుంటారు చింతనిప్పుల్లాగా కళ్లు ఎప్పుడూ వెలుగుతూవుంటాయి. వాడి రంగులచారల బనీనూ, తలగుడ్డా, మీసాల గంభీరతా, చేతిలోని లాఠీ— చూడటంతో అఘోరకమైన భయం ఆవరిస్తుంది.

తను ఏదో ఒక ఉపాయం ఆలోచించి వాడి ఉపద్రవాన్నుంచి తప్పించుకుంటే తప్ప లాభం లేదు వాడు తన రౌడీలచాత తనకు ఎంత అపకారమైనా తలపెట్టచేయించవచ్చు! తను మాటమాటికి కోర్టులచుట్టూ, పోలీసు స్టేషన్ల చుట్టూ ఎట్లా తిరుగుతాడు? వాడు రౌడీలచాత చావిడీ తగలబెట్టించవచ్చు! లేదా తనని చావ మోదించవచ్చు - వరికుప్పలు తగలబెట్టించవచ్చు! వాడి దుర్మార్గానికి ఎటువంటి నష్టాన్నీ పొందకుండా - ఏదో విధంగా వాడితో ముందుగా స్నేహం చేసుకుంటే! దుష్టునితో స్నేహమా? ఏం చేస్తాడు? దుర్మార్గుడితో స్నేహం చేస్తేనే బ్రతకగల రోజులు యివి? తను తప్పు ఒప్పుకొని - వాడినుఖాన కొంత డబ్బు పారేస్తే వాడే వస్తాడు తనవెంట కుక్కలాగా! తనకి ఇంక భయం ఉండదు. తనతో విరోధం పెట్టుకున్న ఆ రామచంద్రయ్యకూడా పల్లెత్తుమాట అనటానికి దమ్ములుండవు. వాడ్ని మెల్లగా దువ్వటమే తనపని. విరోధం పెట్టుకోనే కంటె - స్నేహం మీదనే దుర్మార్గులనుంచి బయటపడగలగొచ్చు.

అన్న అభిప్రాయానికి రాజయ్య వచ్చాడు. ఆయన కేవలం భయంలోనే అటువంటి అభిప్రాయానికి రావాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పండిదని అనుకోవటంలో సమంజసం కానిది ఏమీ లేదు. కొన్ని భయాలవల్లనే వ్యక్తి పరిస్థితుల వారసుడుగా మారటాన్ని మనం నిత్యమూ చూస్తున్నదే!

ఆ సాయంత్రం రాజయ్య వెంకటపతి ఇంటికేసి వెళ్లాడు. ఊరిచివర తోళ్లతో పల్లెలో ఉంది, వాడి ఇల్లు. రాజయ్య వెళ్లేసరికి - సూర్యుడు అస్తమించబోతున్నాడు. రాజయ్య చుట్ట పీల్చుకుంటూ, మధ్య మధ్య పొడిదగ్గు దగ్గుకుంటూ ఆ పాత పెంకుటిల్లు దగ్గరకు వెళ్లాడు. వెంకటపతి భార్య వెంకటసుబ్బి గేదెకు పచ్చిగడ్డి వేస్తోంది. రాజయ్యను చూసి ఆమె ముఖాన్ని కందగడ్డ చేసుకుంది తన మొగుడ్ని జైలుకు పంపించిన దుర్మార్గుడు రాజయ్య ఎన్నడక్కడన్న

బహిష్టు

ఆగినదా? కలవరము వద్దు? కుమారి మాత్రలు ఎంతకాలంనుంచి ఏ కారణముచేతనైనా నిలిచిపోయిన బహిష్టును త్వరలో జారీచేయును. నిరపాయకరమైనది.

వెల Normal రు 3/- Special రు 5/- Extra Special రు 8/-

(V P P ప్రత్యేకము)

Mrs P Devee F D S Calcutta 40.

ఈ క్రిందిచోట దొరకును

INDO MEDICAL SUPPLIES

29 Vaidyanatha Madali Street G T Madras.

శ్రీ వత్స వారి

వైటోడెంట్

దంతక్రిములను సంహరించేపండ్లపొడి

అతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రములో అధికముగా చక్కెరపోవుట **అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు (Diabetes)** ఇది యెంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే, దీని పాలబడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు దీనికి డాక్టర్లు ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు ఇన్జెక్షన్ల గుణము వున్నంతకాలము మాత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది ఈజబ్బు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి తరచుగా చక్కెరతో మూత్రము బయలు వెడలటము. దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాచపుండు, కురుపులు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు సంభవించును **వీనస్ ఛారమ్** ఆధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స, దీన్ని వాడటం వల్ల పేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రములో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రము గూడ నివారిస్తుంది మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలికయిస్తుంది దీనికి పత్యం లేదు ఇన్జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కరపత్రానికి వ్రాయండి ఉచితంగా పంపుతాము.

50 బిళ్లల బుడ్డి ఖరీదు రు 6-12-0 లు

ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము

VENUS RESEARCH LABORATORY

Post Box No 587, Calcutta (A P W)

బహుమతి రు. 500

(గవర్నమెంటు రిజిసరు)

తెల్ల వెంట్రుకలను పోగొట్టును

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు అది తాత్కాలికము మానువాసనగల "మన్ మోహిని హేర్ ఆయిల్" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద పద్ధతిలో తయారైనది 60సం॥ల వయస్సువరకు వెంట్రుకలు నల్లగా వుంచును ఇదిగాక మెదడుకు చలవ నిచ్చును. ఉన్మాదము, తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రానీయదు "జ్ఞాపక శక్తి"ని కంటిచూపును వృద్ధిచేయును కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక సీసా రు 3-8 0 3 సీసాలు రు 9-0-0 సగము నెరసివుంటే ఒక సీసా రు 5-0-0 3 సీసాలు రు 12/- పూర్తిగ నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 7/-లు 3 సీసాలు రు 18/- లు ఇది పనిచేయుదని నిరూపించిన రు 500/-

GENERAL LABORATARIES,

(H O) P O Rajdhanwar (H Bagh)

★ భయం! ★

ఆమెలో బాగా పాతుకొని ఉంది. ఆమె ముఖంలోని మార్పును రాజయ్య గ్రహించాడు కనుకనే తను సంభాషణ ఎట్లా ఆరంభించాలి? అన్న ప్రశ్న ఆయనకు ఎదురైంది కొంచెంసేపు దిక్కులుచూస్తూ గడిపాడు. కాని ఆమె మాట్లాడించ లేదు ఇంట్లోకి వెళ్లింది, నిర్లక్ష్యంగా.

ఎట్లా తను ఈమెను మంచిచేసుకోవటం! ఈమెను మంచిచేసుకుంటేనే తప్ప-వెంకటపతిలో కలిగే ప్రథమకోపానికి కొంత అవరోధం ఏర్పడదు. తన తప్పును వెళ్లగక్కి-ఆమెలో ఎలాగైనా సరే, తనమీద ఉన్న ఆగ్రహాన్ని కనీసం కొంతైనా తగ్గించాలి. కొన్ని నిముషాలపాటు ఆలోచించాడు

మునిమాపు చీకటి ఆ తాళ్లతోపు మధ్య జడలు విరబోసుకుంది.

"వెంకటసుబ్బమ్మా!"

జవాబు లేదు ఆమెకు వినపడక కాదు.

"వెంకటసుబ్బమ్మా!" మళ్ళీ ఓపిక చేసికొని పిలిచాడు రాజయ్య ఈ తడవ ఆ పిలుపులో ఒకవిధమైన దీనత్వం తొణికిసలాడింది

వెంకటసుబ్బి బయటకొచ్చింది - తనను యింత మర్యాదగా పిలవటానికి గల కారణాల్ని కనుక్కోనేందుకు.

రాజయ్యవంక తీక్షణంగా చూసింది ఇంటికి వొచ్చిన వ్యక్తిని కూర్చోమని అనలేదు. ఆమెలో ద్వేషం తల ఎత్తుకొని, హృదయంలో మంటల్ని రేపుతోంది

రాజయ్య మట్టిఅరుగుమీద చతికెలపడ్డాడు.

"వెంకట సుబ్బమ్మా! నువ్వు నమ్మితావో నమ్మవో గానీ నాలో చాల మార్పు కలిగింది నేను వెంకటపతిపట్ల చేసిన తప్పును, ద్రోహాన్ని తెలుసుకొని కుమిలిపోతున్నాను. ఆ విషయాన్ని నీ ఎదుట చెప్పటానికి సిగ్గుపడుతున్నాను నీమొగుడ్ని జైలుకు పంపించటంలో నిజానికి పూర్తిగా నాదెం తప్పు లేదు. నన్ను ఆ పని చేయమని ప్రోత్సహించి, నాలో విషాన్ని ఎక్కించింది ఆ రామచంద్రయ్యే! నువ్వు ఏమైనా అనుకో - ఇప్పుడు నేను వెంకటపతికి చేసిన అన్యాయాన్ని గురించి చాల బాధపడుతున్నాను. ఎప్పుడు వొస్తాడు?"

"రెండు రోజుల్లో..."

"రాగానే నా తప్పు ఒప్పకొని-క్షమించమని వేడుకుంటాను"

రాజయ్య మాటలకు వెంకట సుబ్బమ్మ హృదయం గంతిపువ్వు అయింది భర్త యొక్క విరోధులు ఇట్లా పశ్చాత్తాపం పడటం - ఒకవిధంలో ఆమెలో గర్వాన్ని రేపింది ఒక రైతు ఈవిధంగా తన ఇంటికి వొచ్చి 'క్షమాపణ' వేడుకుంటానని తనతో చెప్పడం ఆమెకు ఆనందాన్ని చేకూర్చింది ఆమెలోని ద్వేషం ఒక్కసారి అదృశ్యమై రాజయ్యమీద జాలితో కూడుకున్న దయ ఏర్పడింది.

"మీరు అట్లా అనటం ఏం బాగుండలేదు పెద్దవారు—" అన్నది వెంకటసుబ్బి వినయంగా.

"కాదు. ఉన్న విషయం చెప్పాను. వెంకటపతి వాస్తవానికి మంచివాడే. కాని అప్పుడు ఆ విషయాన్ని గుర్తించ లేకపోయాను. రాను రాను నాకే తెలిసి వొచ్చింది - వెంకటపతిని జైలుకు పంపడం ఎంత బుద్ధితక్కువో! ఏంచేస్తాం? జరిగిపోయింది నేను ద్రోహం చేశానని - వెంకటపతికి నామీద గొంతుమట్టుకు కోపం ఉండొచ్చు. జరిగిన సంగతి చెప్పానుగా"

"పోనిలెండి, గడిచినదానికి!"

"గడిచినవాటిని నెమరకు తెచ్చుకుంటేనే ముందు జరగబోయే వాటికి జాగ్రత్త ఏర్పడేది ఒక విషయం అడుగుతాను దాచకుండా చెబుతావా అమ్మాయీ!"

వెంకటసుబ్బి ఆశ్చర్యంగా తల ఆడించింది.

"ఈమధ్య నీకు జరుగుబాటు కొంత కష్టంగా జరుగుతూన్నదటగా! నిజమేనా?"

"అవును"

"నాకు తెలియనే లేదు నువ్వు మరోవిధంగా భావించకుండా ఉంటే, - కొంత డబ్బు సహాయం చేయాలని నాకు ఉంది. ఏమంటావు?"

"ఎంతవాట? మీబోటి ధర్మాత్ములకు అసుమంటి అభిప్రాయం కలిగినప్పుడు మేం కాదని ఎట్లా అంటాము?" గంభీరంగా అర్థించింది వెంకట సుబ్బి, తెలివంతా ఉపయోగించి.

రాజయ్య నవ్వుకున్నాడు జేబులోంచి రెండు పదిరూపాయల నోట్లుతీసి వెంకటసుబ్బిచేతి కిచ్చాడు

చీకటి బాగా చిక్కనయింది ఇంట్లో వెలిగించిన దీపం తాలూకు వెలుగు బయట వాళ్లమీద చాల అస్పష్టంగా పడుతోంది.

"వెళ్లొస్తాను ఎప్పుడైనా జరుగుబాటు కానప్పుడు సహాయం చెయటానికి అజలుగా నేనున్నాను ఎల్లుండి వెంకటపతి వొచ్చినప్పుడు నేను వొచ్చిపోయానని చెప్పు. నాలో కలిగిన మార్పు, మా ఆయనమీద ఏర్పడిన అభిమానమూ - చెప్పు వెళ్లొస్తాను"

రాజయ్య అక్కణ్ణుంచి చీకట్లో ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ డబ్బును పెట్టెలో పెడుతూ - 'రాజయ్యలో ఇంత అకస్మా

క్తుగా మార్పు రావడానికి కారణమేమిటి?" అనుకుంది వెంకటసుబ్బి.

2

నరసింహయ్య కిల్లీకొట్టు దగ్గర కూర్చుని వుంటే, జీతగాడిచాత సులేమాన్‌కి కబురు పంపించాడు రామచంద్రయ్య. వెంకటపతికి సాహసకృత్యాల్లో సహాయపడే నలుగురైదుగురు రౌడీల్లో సులేమాన్ ఒకడు. వాడిమీద వెంకటపతికి ఉన్న విశ్వాసం కూడా గణించతగ్గదే! తరచూ సులేమాన్ సలహాలుకూడా పాటిస్తూ వుంటాడు.

రామచంద్రయ్య తన గురువును జైలుకు పంపించిన దుర్మార్గుల్లో ప్రథముడన్న సంగతి సులేమాన్‌కు తెలుసు. అంచాతనే ముందు ఆశ్చర్యపడ్డాడు! వెంకటపతి వొచ్చాక విరోధులమీద తగిన ప్రతీకారాన్ని చేయాలనే ఆలోచనకూడా వాళ్ళ అమల్లో ఉంది.

సులేమాన్ ఎక్కువసేపు ఆలోచించకుండా రామచంద్రయ్య దగ్గరకు వెళ్లాడు.

గత నాలుగైదు రోజుల్నుంచీ రామచంద్రయ్య హృదయంలో గొప్ప సంఘర్షణ జరుగుతో వొస్తోంది. తన విరోధి రాజయ్య నిన్న కనుచీకటి పడినాక వెంకటపతి ఇంటి దగ్గర్నుంచి తిరిగి వస్తున్నాడని జీతగాడు చెప్పగా విన్న దగ్గర్నుంచి - ఆయన హృదయంలోని సంఘర్షణ మరీ విపరీతమైంది. తన విరోధి అవతల మరో విరోధితో మంచిచేసుకుంటూ - బలపడ జూస్తున్నట్టు భావించాడు. తను ఇంక చేతులు ముడుచుకు కూర్చుని లాభంలేదు? ఆలసిస్తే - అవతల బలగం అధికమవుతుంది! రాజయ్య అసాధ్యుడు. తనతో విరోధం పెట్టుకొని తనని సాధించాలని యత్నిస్తున్నట్టు అగపడుతూంది! తనేనా అంత గాజులుతొడిగించుకున్నవాడు తను పడవలసిన జాగ్రత్తలు తనూ పడతాడు!

వెంకటపతి దుర్మార్గుడు. దుర్మార్గుడితో మంచిగా ఉండటం సన్మార్గుడి పని. తను వాడితో మంచిగా ఉంటే, - తన కింక మరో భయంలేదు. ఈ ఊళ్లో వాడి అండ ఉన్నంతకాలం తనని నోరుఎత్తి అనేందుకుగానీ, తన శరీరంమీద మరొకడు చేయి వేసేందుకుగానీ, తన ఆస్తికి ఎటువంటి అపకారం జరగడంకానీ - సంభవించదు. వాడు గొప్ప రౌడీ. ఖూనీకోర్. దొంగ - అందుచేతనే వాడంటే చాలమందికి హడల్, కాని వాడ్ని జైలుకు పంపించటానికి తనూ ఆ రాజయ్యకు సహాయపడ్డాడు. కనుక వెంకటపతికి తనమీద కోళ్ళంతా కోపంతో నిండివుండవచ్చు. ముందు తన కర్తవ్యం - వాడిలో పేరుకుపోయిన ఆ కోపాన్ని తగ్గించటం.

ఎట్లా? తన తప్పు వొప్పుకొని - చాటుగా వాడి కాళ్ళమీద సాష్టాంగముగా పడటమే! అప్పటికీ దయ కలగకపోతుందీ - ఆ సులేమాన్‌గాడికి లంచమిచ్చి వాడిచాత చెప్పించటమే! వాడి మాటమీద వెంకటపతికి గురి వుందని చెప్పుకుంటూ వుంటారు అంతా. తను అప్పుడు అనవసరంగా తొందరపాటు కల్పించుకున్నాడు. మొదలకుండా పూరుకుంటే పోయేది. అయిపోయినదానికి అఘోరించి ఏం లాభం? ముందు తను సులేమాన్‌ని మచ్చిక చేసుకోవాలి.

రామచంద్రయ్యను చూడటంతో సులేమాన్ అలవాటు ప్రకారం సలాం చేశాడు. రామచంద్రయ్య ప్రతిగా మళ్ళీ చేశాడు.

"నాకీ రమ్మనివార్, ఎందుక్కు సాబ్!"

"ఇదుగో చూడు సులేమాన్! నిన్ను పిలవాలని ఎంతోకాలంనుంచీ అనుకుంటున్నాను."

"పిలిచారుగా సార్!"

"అవును నీతో ఒక ముఖ్యమైన విషయం చెప్పాలి. నువ్వు నిజంగా నమ్మితావో నమ్మవో గానీ - నాలో పెద్దమార్పు వొచ్చింది. ముఖ్యంగా అప్పుడు వెంకటపతిని జైలుకు ఎందుకు పంపించానా అని కుమిలి కుమిలి బాధపడుతున్నాను" గొంతు బొంగురు పోగొట్టుకుని నటించాడు రామచంద్రయ్య విచారాన్ని.

"ఇప్పుడూ యేమివొచ్చింది సార్"

"ఏంలేదు. నాలో కలిగిన మార్పును గురించి చెబుతున్నాను - అంతే! అప్పుడు ఆ రాజయ్య మాటలు నమ్మి - మీ వెంకటపతిని అన్యాయంగా జైల్లో పెట్టించాను. ఆ రాజయ్య వొట్టి దుర్మార్గుడు. వాడిమాటలు నమ్మి వెంకటపతికి ద్రోహం తలపెట్టి, చేశాను. ఇప్పుడు ఆ తప్పుకు చెంపలు వాయించుకుంటున్నాను"

"మీకీ - అట్లా, కిందికీ జారిపోతావేం సాబ్!"

"ఇందులో జారిపోవడం ఏముంది? నిజం చెబుతున్నాను. మీ వెంకటపతి వొచ్చాక కాళ్లమీదపడి క్షమాపణ చెప్పుకోవాలని ఉంది. ఎప్పుడు వొస్తాడు సులేమాన్."

"రేప్పే -"

"ఆ! రేపేనా?"

"అవును సార్"

". . వెంకటపతి నా మీద, అంతా నావల్ల జరిగిందన్న అపోహతో - అమితమైన కోపాన్ని కలిగివుండొచ్చు. నువ్వు కాస్త ఈ విషయంలో నాకు సహాయపడాలి. వెంకటపతిలో కలిగే ఆ కోపాన్ని నువ్వు ఉపశమింపజేయాలి. వేడికొళ్ళకు చలని నీళ్లు అడ్డుపడినట్టు - నువ్వు అడ్డుపడాలి సులేమాన్."

రామచంద్రయ్య భయానికి నవ్వుకున్నాడు సులేమాన్.

"నువ్వు అట్లా నవ్వితే కాదు - నీకో పాతికరూపాయలు ఇస్తాను. ఈ విషయంలో నువ్వు తగిన శ్రద్ధ తీసికొని వెంకటపతికి నామీద దయకలిగేట్టు చూడు" దీనంగా అడిగాడు రామచంద్రయ్య సులేమాన్‌ను, భక్తుడు భగవంతుడికి తనమీద దయకలిగేట్టు చూడమని పూజార్ని అడిగినట్టు.

పాతికరూపాయలు ఇస్తాననేప్పటికి సులేమాన్ హృదయం కరిగింది.

"సరే సాబ్. మీరు ఇంతగా అడుగుతూ వుంటే, మాకీ సాయిపడక యాడికిపోతాం." అన్నాడు సులేమాన్.

వెంటనే రామచంద్రయ్య పాతిక రూపాయలు సులేమాన్ చేతిలో పెట్టి - గుండెమీద నిర్భయంగా చెయి వేసుకున్నాడు. ఆ డబ్బు తీసుకొని సులేమాన్ భుజాలు ఎగరవేసుకుంటూ వెళ్లాడు.

ఆ సాయంకాలం సులేమాన్‌ను వెంటపెట్టుకొని - రామచంద్రయ్య వెంకటపతి ఇంటికి వెళ్లాడు. వెంకటసుబ్బి మర్యాదగానే పలకరించింది.

"వెంకటసుబ్బమ్మా! నీ మొగుణ్ణి జైలుకు పంపించినవాళ్ళల్లో నేనూ ఉన్నానని లోకం అంటుంది. కాని నేను ఆ రాజయ్య మాటలు నమ్మి మోసపోయాను. నాకు అసలు వెంకటపతిమీద ఎటువంటి కోపమూ లేదు. నీభర్త మంచితనం నాకు తెలియనిది కాదు. ఇప్పుడు బుద్ధి గడ్డితిన్నదని అఘోరిస్తున్నాను" అని

అబలసుధ

స్త్రీ కుసుమ వ్యాధులు, అకాల బహిష్ఠు, ఋతుబద్ధము, ఋతుశూల, ఒడలునొప్పులు, తలనొప్పి, గుండెదడ కాళ్లు లాగుట, మనస్తిమితము లేకపోవుట, నిద్రపట్టకుండుట, నడుమునొప్పులు, బలహీనత, మలబద్ధము, హిస్టీరియా మొ॥ హరించును.

సీసా రు. 3/- వి పి రు 1/-

ఇండియన్ మెడికల్ హాల్స్

లక్ష్మి టాకీసు రోడ్డు - విజయవాడ-2)

కాశ్మీర్ - కుసుమం

నిరపాయ కరమైన

విజయవాడ

ఇతర 54 ఔషధముల జాబితా ఉచితము

★ భయం! ★

ముసలి విచారాన్ని అభినయించాడు రామచంద్రయ్య.

"అవునుఅమ్మా!" సులేమాన్ అందుకున్నాడు

"రేపు వస్తాడటగా! రాగానే క్షమాపణ చెప్పుకుంటాను"

వెంకటసుబ్బి గర్వపడ్డది. తన భర్త యొక్క గొప్పతనం ఏమిటో ఆమెకు అర్థమవుతోంది. విరోధులంతా చేతులుజోడించి తన ఇంటిచుట్టూ తిరగడం - ఆమెకు ఎక్కడలేని ఆనందాన్ని కలిగిస్తోంది.

"వెంకటసుబ్బమ్మా! నేను వెళ్లివస్తాను ఇదిగో! ఈ పాతికరూపాయలు ఉంచుకో! కుటుంబం జరగడం కొంత కష్టంగా ఉందటగా! ఇట్లా ఎంతఇస్తేమటుకు వెంకటపతికి చేసిన ద్రోహానికి సరిపోతుంది. వెంకటపతి రాగానే నేను వొచ్చి ఇట్లా పశ్చాత్తాపపడ్డాననిమటుకు చెప్పు. వస్తాను రామచంద్రయ్య తేలికపడ్డ హృదయంతో బయటకొచ్చాడు.

ఆ పాతికరూపాయలను అలాగే చేతిలో పెట్టుకొని గుమ్మంలో నిలబడి - తాళ్లతోపులోంచి వెళ్లే రామచంద్రయ్య వంక చూస్తూ అలాగే నిలబడింది, వెంకటసుబ్బి.

3

వెంకటపతి ఊళ్లోకివొచ్చిన ఒక్క గంటలోనే దాదాపు ఆ ఊరంతటికీ తెలిసిపోయింది. చావళ్లోఉన్న రాజయ్యకు కూడా తెలిసింది. తెలిసినక్షణంనుంచీ ఆయనలో భయం తొలూకు ఛాయలు పూర్తిగా అగపడ నారంభించాయి.

ఎట్లాఉన్నాడో వెంకటపతి? తనవిషయం వాడిభార్య చెప్పిందో లేదో! చెప్పితే వాడు దానిమాట విన్నాడోలేదో! తన మీద చిందులు త్రొక్కుతున్నాడేమో! తనమీద పగ తీర్చుకోవాలని జైల్లోనుంచే ఆలోచించుకుంటూ వొచ్చాడేమో! ఏమిటి ఇప్పుడు తనుచేయడం? తనని వెంకటపతి ఏంచేస్తాడు? ఏంచేయాలని అనుకున్నాడు?

రాజయ్య ఎటూతోచక, హృదయానికి శాంతిని చేకూర్చలేక - పట్టేనే భయపడుతో, ఇంట్లోకి చావళ్లోకి పచార్లు చేయ నారంభించాడు. తలుచుకొన్న ఆయనలో విపరీతమైన ఆలోచనలు చెలరేగి, ఊపిర్ని నిలిపివేస్తున్నాయి గానీ - 'తనని వాడేం చేస్తాడు? అసలు ఒక వ్యక్తిని మరొక వ్యక్తి ఈ లోకంలో ఏం చేయగలు?' అన్న ధైర్యానికివొచ్చి, నరాలను అంటియున్న భయపు పొగల్ని తొలగించుకోలేక పోతున్నాడు.

ఆ సాయంత్రం రాజయ్య వీధిలోకి వచ్చేప్పటికి ఎదురూగ్గా ఇరవై ముప్పై గజాల్లో వెంకటపతీ, సులేమాన్ - ఎదురైయ్యారు. రాజయ్య వాళ్ళనుచూసి తప్పుకోలేకపోయాడు.

జైల్లో ఆరునెల్లు ఉన్నా వెంకటపతి చిక్కిపోలేదు; మనిషిలోని గాంభీర్యం తగ్గిపోలేదు. రాజయ్యను చూసి, మీసాలు దువ్వుకుంటూ గుర్రం సకిలించినట్టు ఇకిలించాడు వెంకటపతి రాజయ్య గుండెలు సగం అవిసిపోయినాయి. కాళ్ళక్రింద భూమి గజగజలాడింది, గాలి స్తంభించిన ఎండాకాలపు మిట్టమధ్యాహ్నంనాడు కిటికీలులేని గదిలో కూర్చుంటే చెమటపోసినట్టు, ఒక్కసారి ఆయన శరీరం మొత్తం స్వేదంలో నిండిపోయింది.

వెంకటపతి దగ్గరకొచ్చి——

"రాజయ్యగారూ! కులాసాయేనా?" అన్నాడు

రాజయ్య గొంతులోని తడి ఘనీభవించింది. గుడ్లు మిటకరించి వెంకటపతివంక పిచ్చిగా చూశాడు. ఆ చూపుకు సులేమాన్ కిసుక్కున నవ్వాడు. వెంకటపతి రాజ ఠీవితో కుడిచేత్తో మీసం గువ్వుకున్నాడు.

'వెంకటపతి కాళ్ళమీదపడి తన తప్పును క్షమించమని వేడుకుందామా?' అన్నంత దుఃఖం రాజయ్యలో పొంగుకొచ్చింది. కాని ఆ పనిని వెంకటపతే చేయనివ్వలేదు.

"రాజయ్యగారూ! భయపడకండి! మిమ్మల్ని నేను అర్థంచేసుకున్నాను. మీతో స్నేహంగా ఉండేందుకు నేనూ నిశ్చయించుకున్నాను" అన్నాడు వెంకటపతి.

రాజయ్య కళ్లల్లో కదులాడిన దుఃఖపు కన్నీళ్లు - ఆక్షణంలో ఆనంద బాష్పాలుగా మారినయ్.

"వెంకటపతీ! నేను చేసిన ద్రోహాన్నంతటినీ మర్చిపో! ఇకనుంచీ కలిసిమెలసి ఉందాం. నువ్వు ఏ సహాయం చేయమంటే నేను ఆ సహాయం చేస్తాను నువ్వు ఇదివరకు పెట్టుకున్నట్టే మా ఇంటి ప్రక్కన బజార్లో మళ్ళీ కిల్లీదుకాణం పెట్టుకో! అది మంచి సెంటరు. ఇక నిన్ను అడ్డుపెట్టేవాళ్లు ఎవ్వరూ లేరు" అన్నాడు రాజయ్య.

వెంకటపతి ఆలోచనలో పడ్డాడు.

"అవునుభాయీ! కిల్లీకొట్టు పెట్టు రోజుకీ పదిరూపాయల బేరం కళ్లచూడవచ్చు!" అన్నాడు సులేమాన్.

"అట్లాగేలెండి, రాజయ్యగారూ!" వెంకటపతి కిల్లీకొట్టు పెట్టేందుకు అంగీకరించాడు

రాజయ్య హృదయం గమ్యస్థానానికి చేరుకున్న ప్రయాణికుని హృదయంలాగ సంపూర్ణమైన శాంతిని పొందింది. అదేపనా మీసం దువ్వుకుంటూ ఇంటికి వెళ్లాడు.

రాజయ్య నిర్భయంగా మీసం దువ్వుకున్న విషయం రామచంద్రయ్యకు తెలిసింది ఆయనలో కలిగిన అలజడి వర్ణనాతీతం. అవతల విరోధి తనచుట్టూ ఉక్కుగోడ నిర్మించుకుంటూవుంటే-తను ముక్కుమూసికొని కూర్చుంటే ఏంప్రయోజనం? తనూ చేతివెనుక ఏనుగబలాన్ని ఏర్పరచుకొని - కాలుమీద కాలు వేసుకొని నిశ్చింతగా ఉండొచ్చు. రాజయ్య తనని ఏంచేస్తాడు? అయినా వెంకటపతితో ఎంత పొత్తు కలిపితేమటుకు - వెంకటపతి తనమీద దౌర్జన్యానికి తలపడతాడా? తను చేయవలసిన కట్టుదిట్టాలు తనూ ఇదివరకే చేశాడు. సులేమాన్ తన పక్షం, వెంకటపతి భార్య పాతికరూపాయలు తీసుకున్నందుకు వెంకటపతితో ఆమాత్రం తనమీద సదభిప్రాయాన్ని కలిగించలేకపోతుందా? అయినా తను వీళ్లని నమ్ముకొని కుక్కిన పేనులాగ మెదలకండా ఉండరాదు. తనూ వెంకటపతితో ముఖాముఖీ స్నేహాన్ని ఏర్పరచుకోవాలి.

కుష్ఠు ★ బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స. క్యాటలాగు ఉచితము: సలహాకు జి. వి. రెడ్డి & కో. (రిజిష్టర్డు)

"భాస్కరాశ్రమము"

గోపాలపురం. తూర్పుగోదావరి.

౦హ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిర్బలము, నిస్సత్తువ, శుక్ల నష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము——

20 తు॥ డబ్బి రు. 3-4-0 పోస్టేజి 15 అ. కె. సి. ఎ. & కంపెని. "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిగెపి తెల్లూగు జిల్లా

నపుంసక తైలం

అంగనరములు బలహీనత చెంది చిన్నదైన తిరిగి యథాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమును అనుభవించుటకు 48ఏండ్లు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 సీసా రూ. 10/-లు. వి. పి రూ 1-4-0

కావలసినవారు రు. 1/4 ముందుగా పంపేది.

డా॥ రత్నం సన్సు మెడికల్ హాల్, ముళక్ పేటబిల్డింగ్స్, హైద్రాబాదు-(దక్కన్)

ఆరాత్రి కనుచీకటి పడ్డాక సులేమాన్‌ను ప్రత్యేకంగా కబురుచేసి, వెంకటపతిని తన ఇంటికి రప్పించాడు రామచంద్రయ్య.

వెంకటపతిముందు సిగ్గూ, బిడియమూ లేకుండా తన హృదయాన్ని విప్పి అర చేతిలో పెట్టాడు రామచంద్రయ్య.

"వెంకటపతీ! నిన్ను జైలుకు పంపడంలో నే చేసిన పొరపాటు ఏమీలేదు. ఒకవేళ ఉన్నా అది ఆ రాజయ్య మోసపు మాటలకు నమ్మి చేసిందే. నిన్ను క్షమాపణ వేడుకోవాలని చాలా రోజులనుంచీ అనుకుంటున్నాను."

"మీరు అట్లా బాధ అయిపోతారేమండీ! మీలాంటి ఆసాములు నాకు క్షమాపణ చెప్పుకోవటమా? ఎవరేనా వింటే నవ్విపోతారు. ఇంకెక్కడా యీమాట అనకండి! మీ చెప్పు చేతుల్లోవాళ్ళం." అన్నాడు వెంకటపతి.

ఆ చివరిమాటలోని అంతర్యం అర్థం చేసుకొనేందుకు రామచంద్రయ్య గింజుకున్నాడు. చివరకు తన మనస్సులోఉన్న అభిప్రాయాన్ని బయట పెట్టాడు.

"ఇదుగో చూడు వెంకటపతీ! రైల్వే ప్రక్క నాచిన్న బాబాయింటి మకాము! అది ఇప్పుడు ఖాళీగానే ఉంటూన్నది. శుభ్రంగా అందులో చిన్న కాఫీహోటలు పెట్టుకో. మన ఊళ్లో సరైనహోటలూ ఒక్కటీలేదు. కావాలంటే నువ్వు అద్దె ఇవ్వనక్కరలేకుండానే వాడుకోవచ్చు. రాజయ్య ఇంటిప్రక్కన కిళ్ళీకొట్టంవల్ల నీకువచ్చే లాభాలు ఎక్కువ వుండవు."

ఆ ఆలోచన వెంకటపతికి బాగా నచ్చింది. కిళ్ళీకొట్టంమీదకంటె ఎక్కువ ఆదాయం రావటానికి చాల అవకాశాలు ఉన్నాయి. తను కాఫీహోటలు పెట్టటమే మంచిది. తను కాఫీహోటలు తెరిస్తే ఈవూళ్లోవాళ్లు ఆకోమటి కోమటయ్య హోటలుకూ, గవుళ్ళ గరటయ్య హోటలుకూ ఎళ్ళటమా? కాని తను రామచంద్రయ్య దాబాలో హోటలు పెడితే — రాజయ్య క్రుంగిపోవచ్చు! రాజయ్య ఇంటి ప్రక్కన కిళ్లీకొట్టం పెడితే — రామచంద్రయ్య కుమిలిపోవచ్చు! ఏం చేయటం?

కాని ఇద్దర్నీ సంతోషపెట్టటం తన ధర్మమని వెంకటపతి తలంచాడు. కనుక ఒక ఆలోచన తట్టింది. తను హోటలు తెరచి, కిళ్లీకొట్టుమీద తన బావమరిదైన నాగేశుని అట్టే పెట్టి, — తను పైన అజమాయిషీ చేస్తూంటే ఎంత బాగుంటుంది! ఆ ఆలోచన వెంకటపతికి బాగా నచ్చింది.

"సరే. రామచంద్రయ్యగారూ అలానే చేస్తాను, మీకూ అవసరమైనప్పుడల్లా కాఫీ

(47-వ పేజీ చూడుడు.)

"తెప్ప మీద చిన్నోడు..." —ఫోటో: కె. వి. ధర్మారెడ్డి, కర్నూలు.

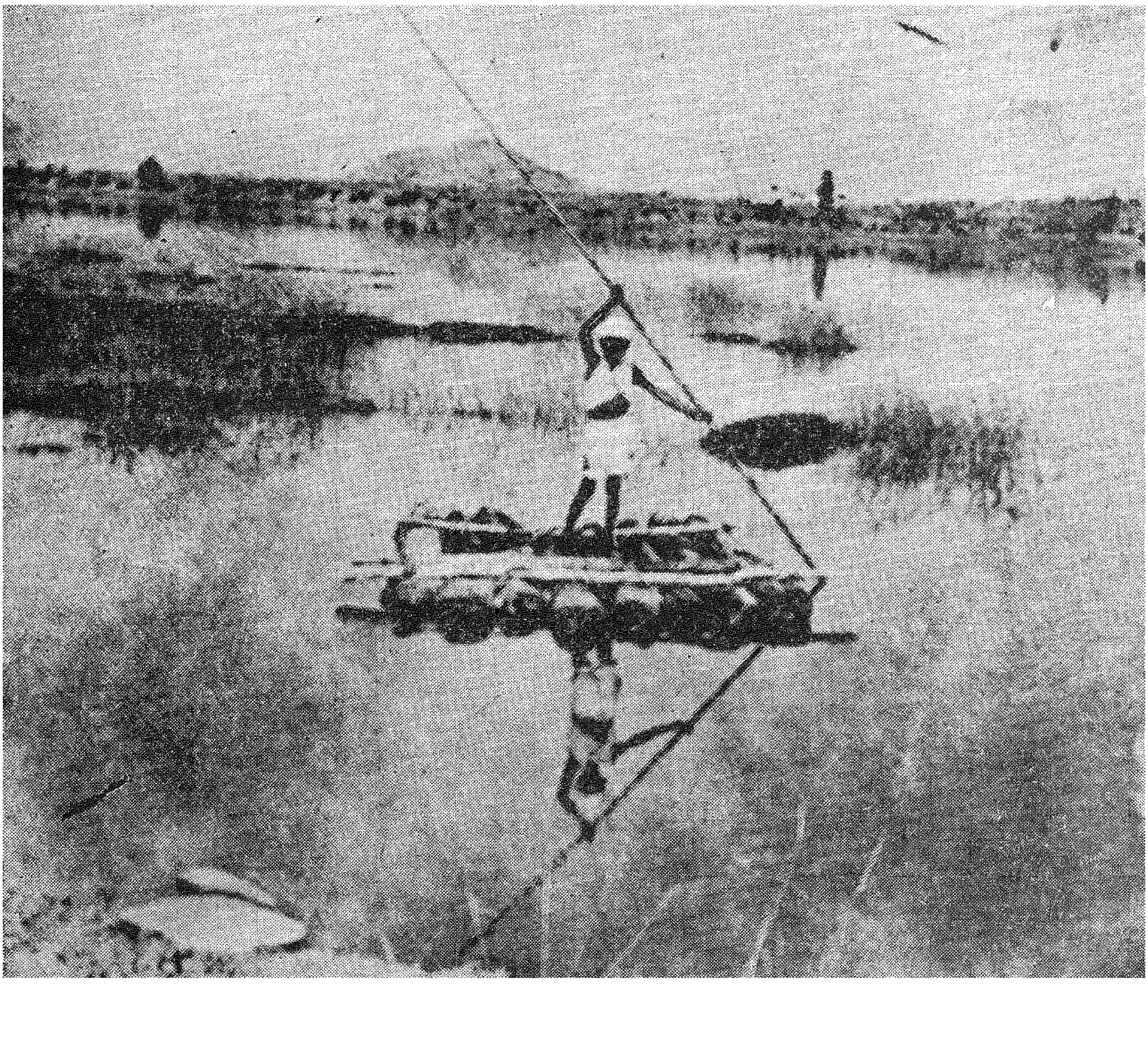

భయం!

(21-వ పేజీ తరువాయి)

"త్రాగేందుకు వీలుగా ఉంటుంది." అన్నాడు వెంకటపతి.

"కాఫీహోటల్. చేతినిండా డబ్బూ - బుర్ర నిండా పొద్దులూ! ఆల్ రైట్ -" అని ఎగిరి గంతేశాడు సులేమాన్.

మరునాడు ఉదయం రాజయ్య దగ్గరకు వెళ్లి వెంకటపతి కిళ్లీదుకాణం తెరిచేందుకు పెట్టుబడిగా ఒక్క యాభైరూపాయలు అడిగాడు, రాజయ్య మారుమాట్లాడకుండా ఇచ్చాడు. ఆ సాయంత్రమే వెంకటపతి సులేమాన్‌ను రామచంద్రయ్య దగ్గరకు పంపాడు: కాఫీహోటలు తెరిచేందుకు పెట్టుబడిగా యాభైరూపాయలు తను అడిగినట్టు తీసుకురమ్మని. రామచంద్రయ్య సంతోషంగా ఆ డబ్బు సులేమాన్ చేతికిచ్చి కుడిచేత్తో మీసం మీద చేయి వేసుకున్నాడు.

4

వెంకటపతి రెండు రోజుల్లో రాజయ్య ఇంటిప్రక్క ఖాళీ ప్రదేశంలో కిళ్లీదుకాణం తెరిచాడు. కొట్టుమీద బావమరిది నాగేశుని అట్టేపెట్టాడు. రాజయ్యకు కించెత్తు మనస్సు చివుక్కుమన్నది. వెంకటపతిని అడిగాడు.

"ఎవడు ఉంటే నేమండి? వాడు నాక్రింద పనివాడుగా వుంటాడు. అంతే! అధికారమంతా నాదే." అన్నాడు వెంకటపతి.

ఆపైన రాజయ్య మాట్లాడలేదు.

కిళ్లీదుకాణం తెరిచిన మరి రెండురోజులకు వెంకటపతి రామచంద్రయ్య డాబాలో లైబ్రరీ ప్రక్క హోటల్ కూడా తెరిచాడు. పెద్ద అట్టహాసం ఏమీ లేదు. నాలుగు బల్లలూ, రెండు బెంచీలూ - అంతే, క్రమేపీ హోటలుని అభివృద్ధి చేయవచ్చునని అనుకున్నాడు. క్యాష్ దగ్గర వెంకటపతి - అతను లేనిసమయంలో నమ్మిన బంటు సులేమాన్ వుంటాడు.

కిళ్లీ దుకాణం తెరిచిన మొట్టమొదటి రోజు దాదాపు పదిరూపాలవరకూ అమ్మకం జరిగింది. వెంకటపతి ఖాతా పుస్తకాన్ని కూడా పెట్టాడు. మున్సబుగారి అల్లుడి చాత మొట్టమొదటి పొద్దు పెట్టించాడు. తరువాత షావుకారుగారి చిన్నబ్బాయి

హోటల్ కూడా బాగా సాగుతోంది. అక్కడా ఖాతా పుస్తకాన్ని మున్సబుగారి అల్లుడి చాత ప్రారంభోత్సవాన్ని జరిపించాడు. ఖాతా పెట్టటంవల్ల ఉండే లాభం దాన్ని వసూలు చేసుకొనే తాహతుగలవాడికి గానీ తెలియదు

రామచంద్రయ్య ఏం తోచనప్పుడల్లా హోటల్లో వొచ్చి కబుర్లాడుతూ కూర్చుంటాడు. ఆయన ఎన్నిసార్లు కాఫీలు త్రాగినా డబ్బు తీసుకోవొద్దని సులేమాన్‌తో వెంకటపతి చెప్పాడు.

రాజయ్యా, రామచంద్రయ్యా నిశ్చింతగా బ్రతుకుతున్నారు. వాళ్లు అట్లాంటి నిశ్చింతమైన జీవితాన్ని డబ్బుతో కొనుక్కున్నారు. గమ్మత్తేమిటంటే, ఇద్దరూ ఆ విషయాన్ని ఎన్నడూ ఆలోచించలేదు. కావటానికి ఇద్దరూ విరోధులు. ఒకళ్ళ బలానికి ఒకళ్లు దడిచి - ఇద్దరూ ఒక వ్యక్తి రక్షణనే అర్థించారు. ఇద్దరి భయాలకూ కారణం ఒక వ్యక్తీ, ఇద్దరి ధైర్యాలకూ కారణం ఆ వ్యక్తే!

ఒకరోజు సాయంకాలం రాజయ్య పెద్దకొడుకు కాలవ కట్టమీద పొలంపని చేసికొని ఇంటికి వస్తూన్న ఒక యువతి పైట చెంగు పట్టుకు లాగాడు. ఆ యువతి కెవ్వున కేకవైచింది. వెనుక అరఫర్లాంగు దూరంలో వొస్తున్న ఇద్దరు కూలీలు పరుగెత్తుకొనివచ్చి - రాజయ్య పెద్దకొడుకు చేసిన కొంటెపనికి దేహశుద్ధి బాగా చేశారు. రాజయ్య సుపుత్రుడు దెబ్బలకు తట్టుకోలేక దుమ్ములో, బోర్లాపడి - "మా నాన్నతో చెప్పి మీ భరతం పట్టించకపోతే నా పేరు నారాయణే కాదు." అన్నాడు ఆగ్రహంకొద్దీ. రాజయ్య పౌరుషం వాళ్లకు తెలుసు. కాని ఈమధ్య ఆయనకు ఉన్న అండ వాళ్ళకు తెలియనిమాట వాస్తవం. నారాయణ అన్నంతపనీ చేశాడు. జరిగిందానికి జరగని విషయాలు కొన్ని కల్పించి - రాజయ్యతో చెప్పాడు. రాజయ్య కోపావేశాన్ని ఆపుకోలేక వెంటనే వెంకటపతితో చెప్పాడు. తన బలాన్ని వెంకటపతిద్వారా ఊళ్లో వాళ్ళకి చూపించడం రాజయ్యకు ఇదే ప్రథమం.

వెంకటపతి మరునాడు సాయంకాలం సులేమాన్ నాయకత్వంక్రింద ముగ్గురు రౌడీలను కాలువకట్టకు పంపించి - ఆ ఇద్దరి కూలీలనూ కొట్టించాడు. ఈ విషయం ఆ రాత్రే ఊళ్లో చాలమందికి తెలిసిపోయింది. రాజయ్య గర్వించాడు. నారాయణ తన ప్రయోజకత్వానికి తానే మురిసిపోయాడు.

ఆరోజు ఉదయం రామచంద్రయ్య భార్య నరసమ్మకూ, ప్రక్కయింటి ఇల్లాలు సీతమ్మకూ పందిరిక్రింది పొట్లకాయ దగ్గర పోట్లాట వొచ్చింది. సీతమ్మ కొడుకు ఆ పందిరిక్రింది పొట్లకాయ పిందెను త్రుంచి వేశాడు, ఆటకాయ తనంగా. అది చూసిన నరసమ్మ వాడి వీపుమీద ఒక్క చురక తగిలించింది. ఆ చురకకు వాడు ఇల్లు దద్దరిల్లేట్టు కేక వేశాడు. సీతమ్మ తన కొడుకు మీద నరసమ్మ సలిపిన దౌర్జన్యాన్ని తీవ్రంగా ఖండించటంతో - వాళ్ల తగువు ఆరంభమై, క్రమేపీ తమతమ గత చరిత్రలలోని కుళ్లును నిర్మొహమాటంగా బయట పెట్టుకొనేస్థితికి వొచ్చారు. నరసమ్మే తన దండకంలో ముందడుగు వేయటంతో సీతమ్మకు రోషం ఎక్కువై - ఏడ్పుముఖం పెట్టింది. ఆ సమయంలో సీతమ్మ మొగుడు రామసుబ్బయ్య వొచ్చాడు. తనభార్యను నరసమ్మ తిట్టే తిట్లను సహించలేక -

"అట్లా నోరు పారేసుకుంటూ వెందుకమ్మా! నువ్వు తిట్టేతిట్లకు అర్థాలుతీస్తే - నువ్వు మనిషివై ఎందుకుపుట్టావో అర్థం కాదు. చీమూ, నెత్తురూ ఉన్న మనిషి, నిత్యమూ అన్నంతినే మనిషి, కాపురం చేస్తూన్న ఆడది - తిట్టేతిట్లా అవి?" అని కలుగజేసుకున్నాడు.

నరసమ్మకు తమ ఆడవాళ్ళపోట్లాటలో మగవాడు కలుగజేసికోవటం - మహా చెడ్డ చిరాకును, కోపాన్ని తెచ్చిపెట్టింది. సరిగ్గా అదేసమయంలో రామచంద్రయ్యకూడా బజార్నుంచి వొచ్చాడు.

"చూడండి! చూడండీ! పెద్దమనిషి ఆడవాళ్ల తగువులో జోక్యం కలుగజేసుకొని, తన పెళ్ళాన్ని వెనుకవేసుకువస్తూ - నన్ను ఎట్లా ఆడిపోస్తున్నాడో! మీరూ మగవారై యుండి ఈ అన్యాయాన్ని, మీ భార్యకు జరిగే ఈ అవమానాన్ని ఎట్లా సహిస్తారు?" భర్తలో వేడిని రగిలించింది నరసమ్మ.

రామచంద్రయ్య ముఖంలో కోపం నిప్పులు చెరిగింది.

"ఏమిటీ! రామసుబ్బయ్యా! అంత తెగించి మాట్లాడుతున్నావా? నేను ఎవర్ని అనుకున్నావ్? ఇదివరకటి రామచంద్రయ్య ననుకున్నావా? జాగ్రత్త!" అన్నాడు దౌర్జన్య ధోరణిలో.

రామసుబ్బయ్యలోని కోపం రబ్బరుబొమ్మలోని గాలి తగ్గినట్లు ఒక్కసారి తగ్గింది. రామచంద్రయ్య వెనుక అండగా నిలిచియున్న వెంకటపతి గ్రూపును స్ఫురణకు తెచ్చుకొని రామసుబ్బయ్య నీరు అయిపోయినాడు.

"పద ఇంట్లోకి. సిగ్గులేక-" అని భార్యను కసురుతో ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు.

రామచంద్రయ్య వెంకటపతిని తలుచుకొని, నిండుగా నవ్వుకున్నాడు - తనంటే వీళ్లకి ఎంత భయం?

భర్తమాటలకు చవటదద్దమ్మగా మారిపోయిన సీతమ్మ మొగుడ్ని చూసి సంతోషించి, భర్తవంక గర్వంగా చూసింది. 'మనమంటే ఏమనుకున్నావ్?' అన్నట్టు రామచంద్రయ్య భార్య ముఖంలోకి చూశాడు.

వెంకటపతితో రాజయ్యా, రామచంద్రయ్యలు స్నేహంగా ఉండటము ఊళ్లో చాలమందికి జుగుప్సని కలిగించిందన

టంలో ఆశ్చర్యంలేదు. ఆ కాడీ ఆసరా చూసుకొని వాళ్లిద్దరూ తమ తమ అధికారాలను అనుభవంలోకి తెచ్చుకోనేందుకు ప్రయత్నిస్తూన్న కొద్దీ—ఊళ్ళో వాళ్ళకి వాళ్ళమీద కోపమూ, అసహ్యమూ, ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలనే భావమూ కలగడంలో కూడా వింత లేదు.

కాని మళ్ళా రాజయ్యా, రామచంద్రయ్యలు ఇద్దరూ ఒకచోట తటస్థపడి మాట్లాడుకోవడం ఎన్నడూ జరగలేదు.

5

బయట కుక్క అరవటంతో ఆ అర్ధరాత్రి రాజయ్యకు గబుక్కున మెలకువ వచ్చింది. ఆయన పంచెపాళీలో పడుకుంటాడు. మెలకువ రావటంతో మంచంమీద కూర్చుని చుట్టూ చూశాడు. బయట కుక్క అరుస్తోనేఉంది. వెన్నెల మాసిపోబోతుంది. చూస్తూండగానే ఒక వ్యక్తి గేటుమీద నుంచి గోడ ఎక్కి, కొబ్బరిచెట్టుమీదుగా క్రిందికి దిగివచ్చాడు. రాజయ్య ప్రాణం కడబట్టింది. నరాలు సడలిపోయినై. శరీరం కదులాడ నారంభించింది. వాడెవరు? దొంగ!—దొంగ! అరవాలని నోరు తెరిచాడు. కాని మాట వొస్తేనా? గతిలేక ముడుచుకు పడుకొని ముసుగు నిండా కప్పుకొని – ఆంజనేయ దండకం వల్లెవేయనారంభించాడు.

కొద్ది నిముషాలకు ముసుగు కప్పుకొన్న ఆయన శరీరంమీద ఒక బలమైన చేయి పడ్డది. గుండెల్లో పరుగెత్తే రైళ్లు ఆగినయ్. ఊపిరి స్తంభించింది. ప్రాణం పోయిందా? హఠాత్తుగా గుండె ఆగిపోయిందా?

ఆ చేయి మృదువుగా తట్టి లేపుతూన్నది.

"రాజయ్యగారూ! రాజయ్యగారూ!"

....

"రాజయ్యగారూ!"

రాజయ్య ఆ కంఠాన్ని గుర్తుపట్టాడు. ఆ కంఠం వెంకటపతిది. వాడెందుకొచ్చాడు? దౌర్జన్యంగా తనదగ్గర డబ్బు దోచుకెళతానికి వొచ్చేడేమో!

"రాజయ్యగారూ! లేవండి. మీతో ఒక అత్యవసరమైన పనుండి వచ్చాను."

రాజయ్య ముసుగు తొలగించి లేచి కూర్చున్నాడు. ఆయన గుండెలోని దడుకు ఇంకా ఫుల్‌స్టాప్ జరగలేదు.

"ఏంపని?"

వెంకటపతి పంచెచాటునుంచి ఒక బంగారు కంటె తీశాడు.

"ఇది మీదగ్గర దాచండి. రేపువొచ్చి తీసుకువెళతాను!"

బంగారు కంటె దొంగిలించి ఉంటాడు. తను దాచటమా? ఎంత ప్రమాదం? తను ఈ వ్యూహంలో ఇరుక్కోరాదు.

"నాదగ్గర వేనికి. ఇది దొంగసొమ్ము. నాకు ముప్పువొస్తుంది." రాజయ్య గడగడ వొణికిపోయాడు.

"మీకేం ప్రమాదం రాదు. నేను హామీవుంటాను."

"కాదు. నాకు వొద్దుబాబూ! నాకు అసలే ఎందుకో భయంవేస్తూంది"

"ఏం భయంలేదు. నేను ఉన్నంతవరకూ మీకు భయం ఎప్పుడూ అక్కర్లేదు. నన్ను చూస్తే ఈ ఊరంతా గజగజలాడుతుంది. నామాటకు ఈ ఊళ్లో ఎదురుచెప్పేవాళ్లు లేరు. నేను చేసినపనిని ఆక్షేపించటానికి ఎవరికీ దమ్ములులేవు. మీకేం భయపడనవసరంలేదు"

"కాదు. ఎందుకైనా మంచిది! నీ దగ్గరే అట్టే పెట్టుకో, నేను పిరికి వాడ్ని. ఈ పాపపు సొమ్మును ఇంట్లో పెట్టుకు కాపాడలేను."

"రాజయ్యా! జాగ్రత్త! నామాట కాదనటానికి నీ కెన్ని గుండెలున్నాయ్? ముందు ఈ కంటెను ఇంట్లోదాచు. నాకు కోపం తెప్పించి, ఆ కోపంయొక్క ఫలితాన్ని రుచిచూడాలని ఉబలాటపడుతున్నావా?" వెంకటపతి కంఠంలోని కౌర్యాన్యానికి రాజయ్యలో భయం బుసలు రేగినట్టు రేగింది.

"తీసుకో ఈ కంటె" వెంకటపతి గర్జించాడు.

రాజయ్య దేవునిమీద భారం వుంచి ఆ కంటెను తీసుకున్నాడు. వెంకటపతి వెంటనే ఇల్లుదాటి వెళ్లిపోయాడు. వెన్నెల మాసిపోయిన చీకటి దట్టమైంది.

వెంకటపతి వీధిలోంచి వెళుతున్నాడు. ఎవ్వరూ ఒక్క వ్యక్తి కూడ లేడు, వీధిలో. అతను రావిచెట్టు బజారుకేసి వెళ్లాడు. అర్ధరాత్రి దాటివుంటుంది. రావిచెట్టుక్రింద సులేమాన్, రామిగాడు ఉన్నారు. వెంకటపతి వాళ్లతో చెట్టునీడన ఏవో కొంచెంసేపు మాట్లాడాడు. తరువాత వెంకటపతి రామచంద్రయ్య ఇంటికేసి వెళ్లాడు.

తలుపు కొట్టగా రామచంద్రయ్య వొచ్చి తలుపు తీశాడు. ఇంట్లో అందరూ గాఢ నిద్రలో ఉన్నారు. వెంకటపతిని చూడటంతో భయంతో వొణికిపోయాడు.

"ఏమిటి? ఇంత అర్ధరాత్రి ఎందుకు వొచ్చావు?"

"మీరు నాకు ఒక సహాయం చేయాలి?"

"సహాయమా? ఏమిటి?"

వెంకటపతి ప్రక్క జేబులోంచి ఒక రాళ్ళ నెక్‌లెస్ తీశాడు, మసక చీకట్లో ఆ నెక్‌లెస్ ధగధగ మెరిసిపోతోంది.

"ఈ నెక్‌లెస్‌ను మీరు ఈ రాత్రికి దాచాలి."

రామచంద్రయ్య గుండెలు అవిసిపోయినాయి. కాళ్ళల్లో పట్టు తప్పిపోయింది. చెమటతో చొక్కా తడిసింది. అది దొంగసొమ్మని ఆయనకు తెలుసు. తెలిసివుండీ కూడా దొంగసొమ్ము దాచడానికి ఎవడు సాహసిస్తాడు?

"అది నావల్ల కాదు బాబూ! ఇంకెవరి దగ్గరన్నా దాచిపెట్టు" ప్రతిమాలాడు రామచంద్రయ్య.

"కాదు. మీమీద నాకు నమ్మకంఉంది. ఈ వస్తువును మీరు తప్పకుండా దాచాలి."

"నేను పిరికివాడ్ని. నాకు అమితంగా భయం వేస్తోంది. ఈ పని నే చేయలేను బాబూ!"

"ఏం భయం లేదు. నేను ఉన్నంతవరకూ మీకు భయం ఎప్పుడూ అక్కర్లేదు. నన్ను చూస్తే ఈ ఊరంతా గజగజలాడుతుంది. నా మాటకు ఈ వూళ్లో ఎదురుచెప్పేవాళ్లు లేరు. నేను చేసిన పనిని ఆక్షేపించటానికి ఎవరికీ దమ్ములు లేవు. మీకేం భయపడనవసరం లేదు."

"ఏమో! కాలం బాగుండలేదు. వెంకటపతీ దయయుంచి నన్ను వొదలిపెట్టు."

"అంతేనా?"

"అంతే!"

"నేనంటే ఏమిటో మీరు మర్చిపోతున్నారు. నన్ను కాదని మీరు ఈఊళ్లో ఏమాత్రం బ్రతకగలుగుతారో చూస్తాను" అన్నాడు వెంకటపతి కళ్లల్లో నిప్పులు కురుస్తూ.

ఆ చివరివాక్యానికి రామచంద్రయ్య భయంతో కంపించిపోయాడు. వాడు అంతకీ తగినవాడు. తెగించినవాడు ఏమైనా చేస్తాడు! తను దాస్తే ఏంపోతుంది? ఎటుగూడా రేపు తీసికొని వెళతాడుగా!

"నాతో విరోధం తెచ్చుకొని మీ బ్రతుకును మీరు పాడుచేసుకోకండి" అన్నాడు వెంకటపతి గంభీరంగా.

రామచంద్రయ్య దేవునిమీద భారంవేసి ఆ నెక్‌లెస్‌ను దాచేందుకు అంగీకరించాడు.

"రేపు పగలువొచ్చి పట్టుకుపోవాలి. అప్పటి వరకూ ఎక్కడైనా దాచుకో!"

"అలాగే!" వెంకటపతి వెళ్లిపోయాడు.

రామచంద్రయ్య తలుపులు గట్టిగాబిగించి ఆ నెక్‌లెస్‌ను ఇనుపభోషాణంలో పెట్టాడు చప్పుడుకాకుండా.

మరునాడు ప్రొద్దున తొమ్మిదిగంటలకు ఊళ్ళో పోలీసులు దిగారు. వాళ్లు రావటంతో వెంకటపతి ఇంటిని ముట్టడివేశారు. వెంకటపతి లేడు. సోదా వేశారు – పోయిన వస్తువులు దొరకలేదు.

ప్రక్కగ్రామంలో షావుకారుగారి ఇంట్లో రాత్రి దొంగతనం జరిగింది. ఆ

అపస్వరాలు

(16-వ పేజీ తరువాయి)

చివరికి సత్యమే, "ఈ ఆకుపచ్చ నీకు బాగుంటదే!" అన్నాడు. అప్పటికి బేరం తెమిలింది........ఆలోచనల్లోంచి మేల్కొందామె.

రత్తమ్మ గుడినించి మెల్లిగా కిందికి దిగుతోంది.

మధ్యాహ్నం పెళ్ళివిందు నిరాడంబరంగానూ క్లుప్తంగానూ జరిగింది.

ఆ రాత్రే, వధూవరుల్ని ఓ గదిలోకి నెట్టారు. రత్తమ్మకి లోలోపల సంతోషంగా వున్నది. కాని సిగ్గు. సత్యం కొంచెం చొరవతీసుకుని ఈ సిగ్గు వొదిలించి, ఆమెని చనువుగా మంచం మీద కూచోబెట్టాడు.

బెడ్ రూం లైటుకి ఆకుపచ్చ చిమ్నీ పెట్టారు. గదంతా మసక వెల్తురునిండి మగతగా వుంది. మట్టిగోడలమీద రంగుల కంపెనీల కాలెండర్లు వేళ్ళాడుతున్నాయి. అందులో ఒకటి రాధ, కృష్ణుణ్ణి ఊహిస్తూ, నీళ్ళు తోడుతున్న దృశ్యం. అది చూసి రత్తమ్మ నవ్వింది.

"ఏంది నవ్వుతున్నావ్!" అన్నాడు సత్యం, ఆమె జడ సవరిస్తూ.

"ఆ కృష్ణుడిబొమ్మచూస్తే, మా మావ జ్ఞాపకం వొచ్చాడు. వరదరాజుమామ! ఆడివన్నీ కొంటెపన్లు! మొదలుమొదలు ఆణ్ణి చూస్తే నాకేందో మా బయమేసేది! కొసకిసూస్తే అంత మంచోడు లేడనిపించాడు!" అని ఆశ్చర్యపడ్డది.

"పైకి అట్టానేవుంటారు కొందరు. తీరాచూస్తే అంత మంచి వాళ్ళు ఇంకొకళ్ళు లేరనిపిస్తారు...మీఅక్క చూడరాదు! ఎంతో మంచిదనుకున్నావా చివరికి!..."

సత్యంవాక్యం పూర్తిచెయ్యకముందే రత్తమ్మ అతని నోరు మూసింది; "అక్కనిఅనకండి! దాన్దేముంది? ఆశాస్త్రిలేడూ! ఆడు బలవంతంచేస్తే వొప్పుకుని వుంటదండి. ఇప్పుడు సూశినా! అటు వరదరాజుకి చెడ్డదయింది. ఇటు శాస్త్రికీ చెడ్డది...నాకే...మరే ...ఇంకో అనుమానంగూడా వుండేదండి..."

"ఏమిటది?" సత్యం ప్రశ్నించాడు, విశాలమైన ఆమె కళ్ళల్లోకి ఆసక్తిగా చూస్తూ.

"మా అక్కే-మావని, మంచంకింద పడుకోబెట్టిందేమోనని!" అంది రత్తమ్మ. ఎలాగో అక్కని సమర్థించాలని ఆమెవుద్దేశం.

"అట్లా కాదు...అయితే వరదరాజు మీ అక్కని వొదిలేసి దేనికి పోయిండు! అళ—వూరుకోవే! అక్కని మా వెనకేసు కొస్తుండవు." అన్నాడు సత్యం, ఇక సంభాషణ చాలించమన్నట్టు.

ఇద్దరి లేతహృదయాలూ ఆరాత్రి పవిత్రంగా ఏకమైనాయి. ఏ డబ్బూ, ఏ విలువలూ తెచ్చిపెట్టలేని, ప్రకృతిసిద్ధమైన ఆనంద జ్యోత్స్న వాళ్ల అంతరాంతరాలలో వెలిగింది.

(ఇంకా వుంది)

దొంగతనం వెంకటపతి తాలూకు మనుషులు చేశారని ఆయనకి తెలిసింది. వెంటనే పోలీసులు దిగారు.

పోలీసులు సులేమాన్ ఇంటినికూడా సోదా చేశారు. సులేమాన్ లేడు, వస్తువులుకూడా లేవు. ఇంకా వెంకటపతి రౌడీజట్టులోని ఇద్దరు ముగ్గురు రౌడీల ఇళ్ళనుకూడా సోదా చేయటం జరిగింది. కాని ఏమీ లాభం లేక పోయింది. వాళ్లువస్తువులతో పరారీ అయినారా? లేక ఆ వస్తువుల్ని ఊళ్లో దాచి వొఠిమనుష్యులే పరారైనారా? అన్న ప్రశ్న మేధావంతుడైన ఆ సబ్ ఇనస్పెక్టరుకు కలిగింది. అక్కడ గుమికూడిన మనుష్యుల్లో ఒకతన్ని ఆ విషయమై సబ్ ఇనస్పెక్టరు ప్రశ్న వేశాడు.

ఆమనిషి ఎవరో కాదు - ఒకప్పుడు రామచంద్రయ్యకు దశిచిన రామసుబ్బయ్యే!

"ఆ దొంగలకు చేదోడు వాదోడుగా ఈ ఊళ్లో ఇద్దరు ఆసాములు ఉన్నారు. వాళ్లు ఇళ్లు సోదాచేస్తే మీ వస్తువులు దొరకవచ్చు."

"ఎవరు వాళ్లు?"

"రాజయ్యా - రామచంద్రయ్యా!" ఆ గుంపులో ఇంకో వ్యక్తి చెప్పాడు. ఆ ఇద్దరిమీద ఊళ్లో చాలమందికి ద్వేషం ప్రబలిపోయింది.

సబ్ ఇనస్పెక్టరు పోలీసులతో సహా వెంటనే ఆ ఇద్దరి ఆసాముల ఇళ్లు సోదా చేయుగా- బంగారు కంటె, రాళ్ళ నెక్లెస్ దొరికాయి. మిగతా వస్తువుల్ని గురించి తమకేమీ తెలిదనీ, రాత్రి ఆ వస్తువులు వెంకటపతి యిస్తే దాచేందుకు తీసుకున్నామని చెప్పారు. దొంగవస్తువులు ఎందుకు పుచ్చుకున్నారని సబ్ ఇనస్పెక్టరు వేసిన ప్రశ్నకు - రాజయ్యగానీ, రామచంద్రయ్యగానీ ఏం సమాధానం చెప్పలేదు. ఇద్దరికీ తెలుసు: భయంవల్లనని. ఆ విషయాన్ని నలుగురులో చెప్పుకునేందుకు వాళ్లు సిగ్గు పడ్డారు.

"వాళ్లి చేతులకు బేడీలు తగిలించండి" అన్నాడు సబ్ ఇనస్పెక్టరు పోలీసుల్ని ఉద్దేశించి.

"ఇది ఏం కర్మరా భగవంతుడా!" అనుకున్నారు రాజయ్యా, రామచంద్రయ్యలు పోలీసులు చేతులకు బేడీలు తగిలిస్తుంటే!

"చేసుకున్న కర్మ!" అన్నారు అక్కడ ఉన్నవాళ్లంతా.

రాజయ్యనూ, రామచంద్రయ్యనూ - చేతులకు బేడీలు తగిలించి నడి బజారులోంచి తీసుకువెళుతోంటే, ఊళ్లో ప్రజలంతా విరగబడి చూశారు. ★

గ్రంథసమీక్ష

దేవుడు ప్రత్యక్షమైతే! —

నాటికలు; రచయిత: కంచిభట్లకృష్ణమూర్తి; ప్రతులకు: (కె. బి. కృష్ణమూర్తి, అడ్వొకేట్, ఆంధ్ర హైకోర్టు) వెల 1-0-0. ఈ సంపుటిలో దేవుడు ప్రత్యక్షమైతే, పెళ్ళిసంబంధాలు, బిచ్, ప్రయివేటుమాస్టర్ అనే నాలుగు నాటికలున్నాయి.

బాలగేయాలు:—రచయిత 'రఘు';

వెల 0-4-0; ప్రతులకు: ప్రజాసాహిత్యపరిషత్తు, తెనాలి. ఈ చిన్న సంపుటిలో 15 గేయాలున్నాయి. ఇవన్నీ పిల్లలకోసం చమత్కారపూరితంగా వ్రాసిన చక్కని గేయాలు. దినదినప్రవర్ధమానమవుతున్న బాలసాహిత్య ప్రచురణలకు కొక ఈ సంపుటి ఒక ఉదాహరణ.

రాజూ - పేద

మూలం:

మార్క్ ట్వేన్

అనువాదం:

నండూరి రామమోహనరావు

వెల 2-0-0

డాన్‌క్విక్ సెట్

వెల రు. 2-0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల మద్రాసు.